

**Рад жена на селу невидљив и
непризнат**

**Рад жена на селу
невидљив и
непризнат**

rs.politsturm.com

2023-10-30

4 мин. читања

Зоран Пашалић, Заштитник грађана, истакао је да су жене на селу запостављене у друштву и да се суочавају са веома лошим материјалним условима, те немају прилику да се у друштву остваре користећи ресурсе који су доступни супротном полу.

Постојећи родни стереотипи и норме диктирају специфичне друштвене улоге мушкарцима и женама, што резултује у неравномерној расподели моћи између полова. Мушкарцима се често додељују интелектуално и физички захтевнији послови који доносе приходе, те су виђени као главни издржаватељи породице. Док се од жена очекује да брину о деци и обављају неплаћене кућне послове. Дакле, велики проценат домаћица нема сопствени приход и финансијски зависи од свог партнера. Због тога се многе жене у брачним заједницама осећају као слушкиње и жртве, које морају да испуњавају све потребе свог партнера и трпе емоционалну и физичку напетост.

Традиционалне родне улоге нарочито су изражене у руралним срединама, зато што се жене на селу осећају социјално изоловано због ограниченог приступа друштвеним активностима и мања могућности за образовање и развој каријере. Ово одражава како патријархално друштво може ограничити слободу и самосталност жена, присиљавајући их да се прилагођавају традиционалним очекивањима.

У склопу Међународног дана жена на селу, Пашалић наводи да решавање ових проблема захтева напоре државе и локалних власти како би се подизала свест о овим проблемима и створила подршка за промене и унапређење положаја жена на селу.

Традиционалне родне улоге постављају жене у подређени положај, ограничавајући њихову економску, друштвену и политичку моћ. Кроз историју, жене су се суочавале с овим конфликтом и бориле за своја права и равноправност у друштву. Ови напори обухватају борбу за право гласа, приступ образовању и запошљавању. Упркос постигнутим променама, апсолутна равноправност мушкараца и жена чини се недостижна у капиталистичком друштву, јер економске неједнакости играју кључну улогу у очувању традиционалних родно-одређених норми. Стога, површинска реформа није довољна за стварно ослобођење жена.

Неравномерна расподела моћи је повезана с економском неједнакошћу, јер се неплаћени послови, које жене обављају, занемарују, не препознају и не вреднују. Мушкарцима се додељују или физички или интелектуално захтевни послови који доносе приходе, док се жене виде као домаћице и неговатељице, неспособне да допринесу заједници подједнако као њихове јаче половине.

Ови стереотипи о улогама полова се често правдавају позивањем на биолошке разлике. То сугерише да су те разлике неизбежне, јер их диктира природа. Наравно, овде се природа понајмање пита. Послови могу бити лаки и тешки, чисти и прљави, безбедни и опасни, испуњујући и фрустрирајући али мушки и женски не. Та "подела" на мушке и женске послове, резултат је индустријализације с краја 18. века, где су мушкарци, због слабе развијености екстрактивне механизације, и због своје физичке снаге били гурнути у тешке послове попут рударства. Да би они издржали смене од 10 до 12 сати рада, жене су морале остајати кући и водити домаћинства са великим бројем деце.

Чим су сати рада били смањени 1830-их и 1840-их у Уједињеном Краљевству, и чим су се средства за производњу усавршила, жене су масовно увлаћене у индустријске послове, па тако до јуче "мушки" фабрички рад више и није био тако мужеван. Стога концепти као што су "мушки послови" или "женски послови" нису универзалне, природне истине, већ се константно конструишу и обликују кроз друштвену поделу рада. Сетимо се само у историји наше земље, колико су жене за њу ратовале, са каквом су је снагом обнављале, са којим еланом градиле мостове, пруге, фабрике, сетимо се да су вековима пре тога, за разлику од племкиња и буржујки увек са мушкарцима обрађивале земљу, гајиле стоку, водиле домаћинство. Где је ту била подела на мушке и женске послове?

Често се помиње како мушкарци обављају оне репетитиве, замарајуће послове на производним тракама или физички захтевне послове као што су рад на градилишту, у руднику или на нафтној бушотини. Уместо да мушкарци који раде на овим местима испољавају незадовољство условима за рад, њих буржуји окрећи против својих саборкиња, правдајући то муком коју мушкарци трпе вршећи ове послове, као да је по среди такмичење коме ће бити горе у животу. Поента социјализма неће бити да радници и раднице равномерно деле ужасне и опасне послове, већ да те послове ако је могуће укинемо, или да их пребацимо машинама и да рад уопштено учинимо сигурнијим, смисленијим и достојанственим за све. Ова илузија боље позиције мушких радника служи подели радничке класе и систему који одржава економске неједнакости, у којем је радник подређен власнику средстава која користи за производњу. Ова илузија може нас спутати да видимо стварне изазове и непријатеље, што је управо оно што капиталистички систем жели. Људи су често заробљени у идеолошким конструкцијама које их спречавају да препознају стварне интересе. Уместо да разматрамо идеје о ослобођењу и мушкараца и жена, свих радника без обзира на пол, економским реформама које би довеле до генерално бољих услова за рад и учиниле чак и ове послове пожељнијим, ми се задржавамо на правдању патријархалних стереотипа феудалне аристократије, који су некако и данас живи. У трагању за равноправношћу и еманципацијом, морамо се сетити да су наши стварни непријатељи капиталисти и да је уједињење свих радника, без обзира на пол, је кључно за борбу против капитализма.

Социјалистичко друштво има потенцијал да ослободи људе од окова традиционалних улога и стереотипа. Иако промене у односима производње неће аутоматски искоренити све стереотипе о улогама полова, оне морају водити ка променама у односима моћи између мушкараца и жена. Ова промена је кључна за постизање праве равноправности полова и за коначну еманципацију жена. Социјалистичко друштво неће ограничити приступ ресурсима на основу пола, већ ће створити окружење у којем жене имају прилику да се оснаже и расту. Друштво које не достигне родну равноправност неће бити слободно од унутрашњих контрадикција, те ће се борба жена наставити све док се равноправност не достигне.